

Dosarul nr. 3ra-359/22
2-20123684-01-3ra-09042022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani (jud. L. Holevițaia)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Bostan, V. Negru, G. Dașchevici)

ÎNCHEIERE

25 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată a Elenei Covalenco împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ

împotriva deciziei din 14 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale și menținută hotărârea din 3 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, prin care a fost admisă acțiunea

constată:

La 2 octombrie 2020, Elena Covalenco a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea emiterii actului administrativ.

În susținerea acțiunii a indicat răspunsul (decizia) nr. C-2008/20 din 24 septembrie 2020 a Casei Naționale de Asigurări Sociale privind refuzul în recalcularea și achitarea pensiei ca fiind un act administrativ individual/defavorabil ilegal, emis cu încălcarea normelor de drept material.

A precizat că prin decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 303 din 8 octombrie 1996 a fost numită în funcția de judecător la Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău, începând cu data de 8 octombrie 1996 pe un termen de 5 ani, iar prin decretul Președintelui Republicii Moldova nr. 406-111 din 25 decembrie 2001, a fost numită în funcția de judecător până la atingerea plafonului de vârstă.

Totodată, potrivit Hotărârii Parlamentului Republicii Moldova nr. 371 din 29 mai 2008, a fost numită în funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție până la atingerea plafonului de vârstă – 65 de ani, ulterior fiind demisionată din

funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție din data de 23 noiembrie 2018 în baza cererii de demisie, prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 679 din 15 noiembrie 2018.

A notat că în conformitate cu legislația în vigoare, începând cu 8 aprilie 2009, i-a fost stabilită pensia pentru vechime în muncă în mărime de 80% din salariul lunar al judecătorului Curții Supreme de Justiție, iar ulterior, având în vedere majorarea salariului, efectuat prin Legea cu privire la salarizarea judecătorilor și procurorilor nr. 328 din 23 decembrie 2013, i-a fost recalculată pensia în baza noilor prevederi legale.

În fundamentarea acțiunii a invocat prevederile legale, care reglementează asigurarea cu pensii a judecătorilor, și anume: Legea nr.544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului și Legea nr.156-XIV din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii, cu ulterioarele modificări.

A relatat că modul de calculare a pensiei unui judecător, care beneficiază de acest drept, a fost reglementat de art. 32 din Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului și art. 46¹ din Legea nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii.

Astfel, prin hotărârea Curții Constituționale nr. 27 din 20 decembrie 2011, art. 46¹ din Legea nr. 56- XIV din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii, cât și art. 32 din Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului au fost declarate neconstituționale.

Prin Legea nr. 60 din 4 aprilie 2014 a fost abrogat art. 46¹ din Legea nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii și a fost modificat art. 32 din Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului.

La fel, prin Legea nr. 60 din 4 aprilie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, a fost modificat alin. (1) art. 32 din Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, cu următorul conținut: „Judecătorul care a atins vârsta de 50 de ani și are o vechime în muncă de cel puțin 20 de ani, dintre care cel puțin 12 ani și 6 luni a activat în funcția de judecător, are dreptul la pensie pentru vechime în muncă în proporție de 55% din salariul mediu lunar, iar pentru fiecare an complet de muncă peste vechimea de 20 de ani – de 3%, dar în total nu mai mult de 80% din salariul mediu lunar. Pensia judecătorului se recalculează ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu.”

A accentuat că dispoziția art. 32 din Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, statuează clar că pensia judecătorului se recalculează ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu, fără limitări și fără ca legislatorul să facă diferența dintre judecătorii aflați în funcție și cei demisionați.

A susținut că cele menționate denotă cert că la adoptarea acestei legi, legislatorul s-a ghidat de Hotărârea Curții Constituționale nr. 4 din 27 ianuarie 2000, prin care a fost stabilit că la adoptarea unor legi noi și a altor acte juridice este inadmisibil de a diminua protecția juridică a statutului judecătorului,

consfințit în Legea cu privire la statutul judecătorului, întru respectarea principiului respectării drepturilor dobândite anterior în mod licit.

Totodată, Hotărârea Curții Constituționale nr. 27 din 20 noiembrie 2011 prevede că un drept social poate fi obiectul protecției constituționale garantate de art. 46 din Constituția R.Moldova, și respectiv, art. 1 Protocolul nr. 1 Adițional la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, numai în cazul când dreptul social respectiv este dobândit și are valoare economică.

Așadar, normele legale precitate stipulează că, pensia ce i se achită urmează a fi calculată având în vedere cuantumul dreptului patrimonial dobândit, adică din mărimea salariului lunar al judecătorului Curții Supreme de Justiție în exercițiu, fără anumite limitări.

A relevat că potrivit art. 4 alin. (4) din Legea nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor (abrogată la 1 decembrie 2018), salariul de funcție al judecătorului din cadrul Curții Supreme de Justiție se stabilește în cuantum de: a) 4,8 salarii medii pe economie pentru judecătorul care are o vechime în muncă în funcția de judecător până la 16 ani; b) 5,0 salarii medii pe economie pentru judecătorul care are o vechime în muncă în funcția de judecător de peste 16 ani.

A mai consemnat că vechimea în muncă a dânzei în funcția de judecător constituie 22 de ani, iar conform art. 10 din Legea nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor, prevederile art. 4 din prezenta lege se pun în aplicare după cum urmează: a) de la 1 ianuarie 2014, salariile de funcție ale judecătorilor vor fi plătite în cuantum de 80% din salariile de funcție prevăzute la articolul 4; b) de la 1 aprilie 2015, salariile de funcție ale judecătorilor vor fi plătite în cuantum de 90% din salariile de funcție prevăzute la articolul 4; c) de la 1 aprilie 2016, salariile de funcție ale judecătorilor vor fi plătite în cuantum deplin conform articolului 4.

Prin hotărârile Guvernului Republicii Moldova nr. 1000 din 13 decembrie 2013, nr. 974 din 4 decembrie 2014, nr. 879 din 23 decembrie 2015, nr. 1233 din 9 noiembrie 2016, nr. 54 din 17 ianuarie 2018, s-a aprobat cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2014 în mărime de 4 225,00 lei, pentru anul 2015 în mărime de 4 500,00 lei, pentru anul 2016 în mărime de 5 050,00 lei, pentru anul 2017 în mărime de 5 600,00 lei, pentru anul 2018 în mărime de 6 150,00 lei pentru utilizare în modul stabilit de legislație.

Respectiv, prin prisma prevederilor art. 32 din Legea nr.544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, pensia judecătorului se calculează ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu: 1) 1 aprilie 2015 – 1 aprilie 2016, salariul 18 774 de lei, 80% din 18 774 = 15 019 lei; 2) 1 aprilie 2016 – 1 aprilie 2017, salariul 23 055 de lei, 80% din 23 055 = 18 444 de lei; 3) 1 aprilie 2017 – 1 aprilie 2018, salariul 25 420 de lei, 80% din 25 420 = 20 336 de lei; 4) 1 aprilie 2018 – 1 decembrie 2018 salariul 28 484 de lei, 80% din 28 484 = 22 787 de lei.

A opinat că prevederile legale cuprinse în art. III din Legea nr. 60 din 4 aprilie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, potrivit căreia judecătorii care beneficiază de plata pensiei, dar continuă să activeze în

funcția de judecător vor primi pensie în mărimea stabilită până la data intrării în vigoare a prezentei legi, urmează a fi aplicate în coroborare cu dispozițiile art. 32 din Legea cu privire la statutul judecătorului, care a suferit modificări tot prin Legea nr. 60 din 4 aprilie 2014 și care are următorul cuprins: „pensia judecătorului se recalculează ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu.”

Prin urmare, la data intrării în vigoare a Legii sus menționate, dânsa a beneficiat de dreptul la pensie în mărime de 80% din salariul judecătorului Curții Supreme de Justiție în exercițiu, și, în situația în care salariul judecătorilor în perioada 1 aprilie 2015 – 1 decembrie 2018 s-a modificat, respectiv și pensia urma a fi achitată în quantum de 80% din salariul de funcție stabilit, însă contrar prevederilor legale, pensia i-a fost achitată până la 1 decembrie 2018 în mărime de doar 13 520 de lei.

Mai mult, art. III Legea nr. 60 din 4 aprilie 2014 nu se atribuie la Legea cu privire la statutul judecătorilor, legislatorul omițând să indice care lege a fost modificată prin această normă.

A menționat că Curtea Constituțională prin hotărârea nr. 52 din 27 iunie 2017 a accentuat că noile prevederi legale se vor aplica doar pe viitor și numai pentru persoanele care au solicitat acordarea pensiei după intrarea acestora în vigoare, fără a aduce atingere drepturilor de pensie stabilite anterior.

Corespunzător, având în vedere principiul de bază, consfințit de Curtea Constituțională în hotărârile sale adoptate pe acest subiect, potrivit cărora asigurarea cu pensii a judecătorilor este reglementată prin acte juridice speciale și obligatorii care sunt: Legea nr. 544-XII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului și Legea nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii, consideră că art. III vizat supra nu poate fi aplicat separat. Or, tratarea în alt mod a prevederilor legale în baza cărora judecătorii aflați în funcție au dreptul de a primi pensia în raport cu salariul lunar al judecătorului în exercițiu, ar contraveni Constituției Republicii Moldova, art. 1 din Protocolul nr. 1 Adițional la Convenția Europeană, cât și tratatelor internaționale în domeniul dat.

Deopotrivă, diminuarea quantumului pensiei calculate, precum și restricțiile la plata pensiilor, stabilite judecătorilor în modul prevăzut în lege, contravin art. 6, 43, 47, 54 și 116 din Constituție, principiilor fundamentale despre independența organelor judiciare, consfințite în Rezoluțiile Adunării Generale a ONU nr. 40 din 29 noiembrie 1985 și nr. 146 din 13 decembrie 1985, precum și în Carta Europeană cu privire la statutul judecătorului, potrivit căreia quantumul pensiei judecătorului trebuie să fie cât de apropiat posibil de nivelul ultimei sale remunerări.

Subsidiar, cum se indică mai sus, dreptul la pensie l-a dobândit începând cu data de 8 aprilie 2009 în condițiile art. 32 alin. (1) din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, care prevede recalcularea pensiei în funcție de salariul judecătorului în exercițiu și prevederile normative sus menționate, adoptate ulterior, nu pot diminua conținutul dreptului reclamantei la pensie, urmând să beneficieze de dreptul la pensie în condițiile în care a fost dobândit, adică cu dreptul la recalculare.

Pe lângă acestea, Curtea Constituțională, în hotărârea nr. 27 din 20 decembrie 2011, la aprecierea corespunderii prevederilor legale cu garanțiile dreptului de proprietate, statuate de art. 46 din Constituție, în paragrafele 77-80, cu referire la prevederile art. 4 din Constituție, ținând cont de prevederile Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, a reținut că drepturile care decurg din sistemele de protecție socială, deși nu sunt menționate expres în Convenția Europeană, totuși, cuprinde în domeniul său de aplicare protecția socială, incluzând în sine asistența socială și cea medicală. În pct.79 al hotărârii nominalizate, Curtea Constituțională a conchis că un drept social poate fi obiectul protecției constituționale garantate de art. 46 din Constituție și, respectiv, de art. 1 din Protocolul nr. 1 Adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, numai în cazul când dreptul social respectiv este dobândit și are o valoare economică.

A evidențiat că asemenea drept social l-a dobândit legal, odată cu stabilirea pensiei pentru vechimea în muncă de judecător.

Pentru aceste motive, având în vedere normele legale menționate supra, pensia pentru vechimea în muncă achitată urmează a fi calculată, reieșind din cuantumul dreptului patrimonial dobândit, adică din mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu, fără anumite limitări.

A mai comunicat că la data de 8 septembrie 2020, s-a adresat către Casa Națională de Asigurări Sociale cu cerere prealabilă, prin care a solicitat recalcularea și achitarea pensiei pentru vechimea în muncă în cuantum de 80% în funcție de majorarea generală a salariului judecătorului Curții Supreme de Justiție, începând cu 1 aprilie 2015 până la 1 decembrie 2018 și pe viitor, ținându-se cont de modificările legislației în cazul majorării generale a salariului de funcție a judecătorului.

Prin răspunsul (decizia) Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 2008/20 din 24 septembrie 2020, cererea prealabilă a fost respinsă, indicându-se că temei legitim de a recalcula cuantumul pensiei pentru vechimea în muncă ca judecător, în baza art. 32 alin.(1) din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995 nu este, iar în caz de dezacord cu răspunsul respectiv, sunt în drept de a-l contesta în termen de 30 de zile în instanța de contencios administrativ, Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani.

A obiectat reclamanta că argumentul invocat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, cu trimitere la art. III din Legea nr. 60 din 4 aprilie 2014, precum că a continuat să activeze în funcție de judecător în perioada 1 aprilie 2015 – 23 noiembrie 2018 în legătură cu ce pensia nu a fost recalculată, este neîntemeiat, or, după cum a menționat mai sus, a dobândit dreptul la pensie anterior operării modificărilor și completărilor în cauză, iar o lege ulterioară nu poate diminua conținutul unui drept obținut anterior.

De asemenea, nu poate fi reținut nici argumentul precum că la momentul demisionării din funcție i s-a recalculat pensia, deoarece recalcularea pensiei s-a efectuat începând cu data de 1 decembrie 2018, dar nu conform solicitării din cererea prealabilă.

Astfel, a considerat că la examinarea cererii prelabile Casa Națională de Asigurări Sociale a încălcat prevederile art. 21, 22 alin. (1), 23, 31, 32, precum și etapele procedurii administrative prevăzute de Capitolul 1, Titlul II din Codul administrativ (art. 69-78).

La fel, la examinarea cererii prelabile nu au fost luate în considerare prevederile art. 10 alin. (1) lit. b) și alin. (3), 119, 162 alin. (3) lit. b) Cod administrativ.

A reiterat că răspunsul (decizia) nr. C-2008/20 a Casei Naționale de Asigurări Sociale privind refuzul în recalcularea și achitarea în beneficiul reclamantei a pensiei pentru vechimea în muncă a fost adoptat cu încălcarea normelor de drept material, deoarece recalcularea pensiei judecătorului urmează să aibă loc reieșind din cuantumul dreptului patrimonial dobândit, iar la caz, ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului Curții Supreme de Justiție în funcție în perioada 1 aprilie 2015 – 1 decembrie 2018, fără limitări, și pe viitor, ținându-se cont de modificările legislației în cazul majorării generale a salariului de funcție a judecătorului Curții Supreme de Justiție.

Și-a întemeiat pretențiile în baza art. 32, 32¹ din Legea cu privire la statutul judecătorului, art. 10 alin. (1), 11 alin. (1) lit. b), alin. (3), 119, 189, 192, 206 alin. (1) lit. b), 208 alin. (1), 212, 224 alin. (1) lit. b) Cod administrativ.

A solicitat anularea răspunsului (deciziei) nr. C-200820 din 24 septembrie 2020 a Casei Naționale de Asigurări Sociale privind refuzul în recalcularea și achitarea pensiei pentru vechimea în muncă, în cuantum de 80%, în dependență de majorarea salariului de funcție al judecătorului Curții Supreme de Justiție, în conformitate cu salariul mediu pe economie, începând cu 1 aprilie 2015 până la 1 decembrie 2018 și pe viitor, ținându-se cont de modificările legislației în cazul majorării generale a salariului de funcție a judecătorului și obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să emită hotărârea cu privire la recalcularea și achitarea în beneficiul său a pensiei pentru vechimea în muncă, în cuantum de 80%, în dependență de majorarea salariului de funcție al judecătorului Curții Supreme de Justiție, în conformitate cu salariul mediu pe economie, începând cu 1 aprilie 2015 până la 1 decembrie 2018 și pe viitor, ținându-se cont de modificările legislației în cazul majorării generale a salariului de funcție a judecătorului.

Prin hotărârea din 3 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, a fost anulat actul administrativ individual defavorabil – refuzul de recalculare a pensiei nr. C-2008/20 din 24 septembrie 2020, emis de Casa Națională de Asigurări Sociale și obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să recalculeze și să achite Elenei Covalenco pensia pentru vechimea în muncă, în cuantum de 80 %, în funcție de majorarea salariului de funcție al judecătorului Curții Supreme de Justiție, în conformitate cu salariul mediu pe economie, începând cu 1 aprilie 2015 până la 1 decembrie 2018 și pe viitor.

La 31 martie 2021, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 3 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, iar la 4 iunie 2021, prin intermediul poștei electronice, a fost prezentată motivarea apelului, solicitând admiterea acestuia,

casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 14 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale și menținută hotărârea din 3 martie 2021 a Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani.

Întru argumentarea soluției adoptate, instanțele de judecată ierarhic inferioare au reținut că dreptul social cu privire la beneficierea de pensie pentru vechime în muncă, inclusiv și recalcularea acesteia, a fost dobândit de Elena Covalenco anterior modificărilor din 4 aprilie 2014 (în vigoare din 16 mai 2014), operate la art. 32 din Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului.

Au remarcat instanțele de judecată că dreptul constituit în baza unor legi anterioare nu poate fi atins de cel născut sub imperiul unei legi posterioare, or, legea nouă nu poate modifica regimul juridic al dreptului anterior, nu poate desființa modalitatea, prin care legea anterioară a instituit dreptul respectiv și efectele lui.

Totodată, a fost reperată hotărârea nr. 4 din 27 ianuarie 2000 a Curții Constituționale privind controlul constituționalității unor prevederi din legile care reglementează asigurarea cu pensii a judecătorilor, procurorilor, anchetatorilor procuraturii, funcționarilor publici, prin care a fost stabilit că la adoptarea unor legi noi și altor acte juridice este inadmisibil de a diminua protecția juridică a statutului judecătorului, consfințit în lege. Stipulările legii privind stabilirea unor garanții materiale ale independenței procurorilor, judecătorilor trebuie să corespundă înaltului statut de persoane cu demnitate publică.

Astfel, au conchis instanțele de judecată inferioare că prin refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale de a recalcula și achita în beneficiul Elenei Covalenco a pensiei conform prevederilor art. 32 alin. (1) din Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995, se încalcă un drept prevăzut de lege, drept dobândit de reclamantă la momentul stabilirii pensiei, care nu poate fi restrâns pe viitor.

La 17 decembrie 2021, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 14 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, iar la 11 aprilie 2022, prin intermediul poștei electronice, a fost prezentată motivarea recursului, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei recurate, cu emiterea unei noi decizii.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, pe care o consideră neîntemeiată, deoarece nu au fost analizate multilateral actele normative și legislația în vigoare ce reglementează această categorie de decizii, precum și nu au fost dovedite circumstanțele considerate de prima instanță și instanța de apel ca fiind stabilite.

A declarat că prin Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 60/2014, au fost modificate reglementările legale ce prevăd asigurarea cu pensie judecătorilor (celor aflați în demisie, cât și celor ce se află în exercițiul funcției).

A mai notat că la art. III din Legea nr. 60/2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, este prevăzută fără echivoc că judecătorii care

beneficiază de plata pensiei, dar continuă să activeze în funcția de judecător vor primi pensie în mărimea stabilită până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

În același timp, a scos în evidență că la acest capitol, s-a expus Ministerul Justiției prin scrisoarea nr. 03/3250 din 3 aprilie 2015, prin care a fost explicat că se recalculează pensiile stabilite până la data de 16 mai 2014 (data intrării în vigoare a Legii nr. 60/2014) judecătorilor demisionați și judecătorilor eliberați din funcție în legătură cu atingerea plafonului de vârstă, iar pensiile stabilite până la intrarea în vigoare a Legii nr. 60/2014, judecătorilor care activează în continuare în funcție de judecător, nu se mai supun recalculării în temeiul art. 32 alin. (1) din Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544/1995.

Or, anume Ministerul Justiției este autorul de bază al proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, votat de Parlament și devenind ulterior Legea nr. 60/2014.

Astfel, a precizat că potrivit Notei informative la proiectul de lege menționat, la compartimentul „Argumentarea necesității de reglementare”, s-a indicat că „Judecătorii care sunt la pensie (au vârsta de 50 de ani), dar nu au atins plafonul de vârstă (65 de ani) și continuă să activeze în funcția de judecător vor beneficia de plata salariului și de pensia anterior stabilită, dar care nu va fi majorată în raport cu noile salarii. Odată ce va demisiona sau se va elibera din funcția de judecător în legătură cu atingerea plafonului de vârstă, judecătorul va beneficia de recalcularea pensiei conform salariului pe care l-a primit în ultima perioadă.”

În aceeași ordine de idei, a relevat că odată ce au fost abrogate prevederile art. 32 din Legea nr. 544/1995, care admiteau recalcularea pensiei judecătorului ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu, pensia judecătorilor care se află în exercițiul funcției nu mai are fundamentare legală de a fi recalculată odată cu majorarea salariului, acest fapt fiind rezervat doar judecătorilor demisionați și judecătorilor eliberați din funcția în legătură cu atingerea plafonului de vârstă, precum și indică art. 32 alin. (3) din Legea nr. 544/1995.

A obiectat că nu pot fi reținute concluziile instanței de apel cu referire la art. III din Legea nr. 60/2014, or, la articolul respectiv, legiuitorul a indicat cu precizie și fără echivoc că se referă la judecătorii care beneficiază de plata pensiei, dar continuă să activeze în funcția de judecător, adică nicidecum la cei care se vor pensiona pe viitor.

Complementar, recurenta a menționat că potrivit art. 6 alin. (2) și (3) Cod civil, legea nouă este aplicabilă situațiilor juridice în curs de realizare la data intrării sale în vigoare.

A reiterat că odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 60/2014, legea nu mai prevede recalcularea pensiei judecătorului în exercițiul funcției, prin urmare relațiile beneficiarului de pensie în raport cu Casa Națională de Asigurări Sociale, cad sub guvernarea legii noi, deoarece sunt relații în curs de realizare și urmează să fie guvernate de legile în vigoare la momentul realizării.

La 15 aprilie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Elenei Covalenco copia cererii de recurs depuse de Casa Națională de Asigurări Sociale,

fiindu-i explicat dreptul de a depune referință la recursul declarat, care a fost recepționată la data de 21 aprilie 2022, potrivit avizului de recepție (f. d. 141).

Până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție referințe nu au parvenit.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Potrivit art. 245 alin. (1) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

În speță, se constată că dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat în ședință publică la 14 decembrie 2021 (f. d. 101).

Este cert și faptul că la 17 decembrie 2021, prin intermediul poștei electronice, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 14 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 130).

Decizia motivată din 14 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată Casei Naționale de Asigurări Sociale la data de 17 martie 2022, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la actele cauzei (f. d. 131).

Se mai constată că la 11 aprilie 2022, prin intermediul poștei electronice, a fost prezentată motivarea recursului împotriva deciziei din 14 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 137-138 verso).

Astfel, recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei din 14 decembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău este în termen.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudential, că

sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) Cod administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 230 și 246 Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu